

Bronisław Koch

Uwagi dotyczące opracowania programu szkolenia i doskonalenia zawodowego w zakresie wygłaszania przemówień sądowych

Palestra 19/3(207), 101-103

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

V. Rola Ośrodka Badawczego Adwokatury w zakresie problemu wymowy

1. Ośrodek Badawczy powinien powołać kilkuosobowy zespół doświadczonych i teoretycznie przygotowanych w tym zakresie adwokatów dla sporadycznej działalności opiniodawczej, sugestii programowych i porad organizacyjnych przy prowadzeniu działalności podnoszenia wymowy wśród adwokatów i aplikantów.
- 2) Za pośrednictwem rad adwokackich należy spowodować powołanie w poszczególnych izbach przynajmniej jednego w każdej izbie pełnomocnika do spraw wymowy w celu informowania Ośrodka o stanie umiejętności na terenie izby w tym zakresie, podejmowania inicjatyw w zakresie szkolenia oraz przekazywania uzyskanych w tej mierze doświadczeń.
3. Ośrodek powinien dysponować nieliczną kadrą specjalistów z zakresu historii i teorii wymowy i umożliwiać poszczególnym izbom — na ich życzenie — korzystanie z tych prelegentów; o liście prelegentów i o będących do dyspozycji tematach należy bieżąco informować izby.
- 4 Należy przeprowadzić (obowiązkowo przy szkoleniu aplikantów) nabycie przez poszczególne izby jednolitych magnetofonów. Ujednolicenie magnetofonów pozwoli na dostarczanie poszczególnym izbom lub na wymianę między izbami nagrań magnetofonowych, zawierających krótkie cenne referaty z zakresu teorii i historii wymowy, oraz zasługujących na to nagrań mów adwokackich.
5. Z chwilą gdy ukaże się zapowiadana książka o sztuce wymowy, będzie rzeczą pożądaną zainicjowanie we wszystkich izbach dyskusji nad tą książką, co pozwoli ujawnić jej braki, a przede wszystkim będzie okazją do rozwinięcia tej tematyki.
6. Należy rozważyć dostarczenie wzorcowych tekstów przemówień, tzw. klasycznych, przy czym nie mogłyby tu wchodzić w zasadzie w rachubę pełne teksty, lecz wybrane i skomentowane fragmenty tych tekstów (można by tu wykorzystać np. materiały zebrane na łamach „Gazety Sądowej” w cyklu „Mała antologia wymowy sądowej”).
7. Niniejszy szkic programu może służyć projektowanemu zespołowi do bardziej szczegółowych wskazań oraz jako materiał do ewentualnej narady w sprawach wymowy.

adw. dr Roman Łyczywek

G. Uwagi dotyczące opracowania programu szkolenia i doskonalenia zawodowego w zakresie wygłaszania przemówień sądowych

I. Uwagi ogólne

W chwili obecnej brak jest dostatecznej sumy doświadczeń i sprawdzonych efektów w dziedzinie szkolenia i doskonalenia zawodowego, jeśli chodzi o wygłaszanie przemówień sądowych. Ustalając zatem założenia programowe perspektywiczne, należałoby określić równocześnie konkretny program węższy na okres najbliższy, tj. na rok 1975.

Wyniki realizacji tego krótkoterminowego programu i nabyte doświadczenia powinny być podstawą ułożenia i rozszerzenia programu w latach następnych.

II. Szkolenie aplikantów adwokackich — projekt programu na rok 1975

1. Należałoby w ogólnym programie szkolenia ustalić odpowiednią liczbę godzin lekcyjnych przeznaczonych na zagadnienia związane z przygotowaniem i wygłaszaniem przemówień sądowych.
Tematem zajęć powinny być zagadnienia wybrane przez prowadzącego zajęcia z opracowanego programu ogólnego (referaty adwokatów O. Missuny, C. Jaworskiego i dra R. Łyczynka).
2. Celowe byłoby zorganizowanie cyklu prelekcji (kursu) w zakresie dykcji, słownictwa i stylu, wygłaszanych przez polonistę lub aktora (ewentualnie na przemian przez obu). Zajęcia te powinny się odbywać w obecności adwokata prowadzącego zajęcia z zakresu erystyki. Udział aplikantów w prelekcjach (uczestnictwo w kursie) powinien być obowiązkowy.
3. Należałoby zorganizować w roku 1975, co najmniej na 3 miesiące przed terminem planowanego egzaminu adwokackiego, w każdej izbie konkurs krasomówczy dla aplikantów. Uczestnictwo w konkursie powinno być obowiązkowe, a uzyskanie oceny pozytywnej — warunkiem dopuszczenia do egzaminu adwokackiego dla zdających go w danym roku. Poza członkami zespołu oceniającego obecni mogliby być członkowie palestry oraz zaproszeni goście.
4. Rada adwokacka powinna przeznaczyć w miarę możliwości dwa magnetofony jako pomoc techniczną przy szkoleniu. Niezależnie od wykorzystania magnetofonów na zajęciach szkoleniowych należałoby je udostępnić aplikantom, którzy chcieliby utrwalać na taśmie swój głos oraz projekty przemówień i w ten sposób kontrolować siebie samych w formie samokształcenia.

III. Na marginesie szczegółowo opracowanego przez adw. C. Jaworskiego programu szkolenia aplikantów adwokackich w zakresie wymowy sądowej nasuwają się następujące uwagi:

1. Podział programu na szkolenie trzyletnie wydaje się na razie o tyle utrudniony, że co roku zmienia się skład osobowy grupy szkolących się. W programie na najbliższy okres jednego roku należałoby zatem uwzględnić równolegle zarówno zagadnienia formy jak i treści przemówień.
2. Mało realna wydaje się możliwość zsynchronizowania zajęć z innymi przedmiotów ze szkoleniem w sprawie wygłaszania przemówień sądowych.
3. Szczególny nacisk należałoby położyć na wskazywanie często spotykanych błędów językowych, stylistycznych, błędów w układzie treści itp. Można by uwzględniać materiał dydaktyczny uzyskany z przemówień sądowych, przy czym materiał taki musiałby być ściśle anonimowy.

IV. Doskonalenie zawodowe

1. Zorganizowany dla aplikantów cykl prelekcji polonisty lub aktora na temat zasad dykcji, słownictwa i stylu można by udostępnić — w formie dobrowolnego uczestnictwa — wszystkim adwokatom.
2. Celowe byłoby zorganizowanie spotkania z przedstawicielami sądów wojewódzkich, którzy przekazaliby (ewentualnie w formie krótkich prelekcji) swoje uwagi na temat wygłaszanych przez adwokatów przemówień. Na spotkanie w siedzibie rady należałoby wówczas zaprosić adwokatów z całej izby bądź dokonać podziału terenu na pewne ośrodki. Zapewniony powinien być udział adwokatów

przygotowanych do wygłoszenia krótkich koreferatów i do zagajenia tym samym dyskusji.

3. Zamiast spotkań z sędziami sądu wojewódzkiego można by zorganizować spotkanie dyskusyjne wyłącznie w gronie adwokatów. Krótkie referaty wprowadzające mogliby wygłosić adwokaci zajmujący się zagadnieniami przemówień sądowych z terenu miejscowego lub zaproszeni za pośrednictwem Zespołu do Spraw Wymowy Sądowej.

adw. dr Bronisław Koch

H. Program działalności Zespołu do Spraw Wymowy Sądowej na rok 1975

Można uznać za realne wykonanie w roku 1975 następujących zadań w dziedzinie wymowy sądowej.

1. Konkursy krasomówcze dla aplikantów adwokackich

Zespół zaproponuje radom adwokackim urządzenie w pierwszym półroczu 1975 r. konkursów krasomówczych aplikantów i w tym celu przygotowuje wzorcowy regulamin konkursu oraz listę tematów.

Jesienią 1975 r. zostanie urządzony w Warszawie ogólnopolski konkurs krasomówczy z udziałem laureatów konkursów wojewódzkich.

2. Projekt kształcenia aplikantów adwokackich w dziedzinie wymowy sądowej

Projekt taki opracowany przez Zespół będzie przedstawiony do zaopiniowania Radzie Programowej Ośrodka Badawczego Adwokatury, a następnie, po uzgodnieniu z Prezydium NRA, zostanie przesłany do rozważenia i ewentualnego stosowania radom adwokackim.

3. Gromadzenie wyróżniających się przemówień sądowych adwokatów

Zespół dokona wyboru szczególnie wartościowych przemówień spośród przemówień nadesłanych. Wybrane przemówienia służyć będą jako pomoc w prowadzeniu zajęć szkoleniowych.

Wszystkie nadesłane przemówienia zachowane zostaną w zbiorach Ośrodka Badawczego Adwokatury.

Począwszy od 1976 r. Zespół do Spraw Wymowy Sądowej corocznie będzie przyjmował od zainteresowanych adwokatów teksty ich najlepszych przemówień z roku ubiegłego.

4. Eksperymentalne zajęcia praktyczne

W 1975 r. Zespół dążyć będzie do zorganizowania:

- a) wykładów na temat poprawności językowej w przemówieniach sądowych,
- b) seminarium techniki żywego słowa.

5. Spotkanie na temat „Współczesna wymowa sądowa”

Dnia 20 marca 1975 r. odbyło się spotkanie na temat „Współczesna wymowa sądowa” z udziałem adwokatów, aplikantów i studentów prawa Uniwersytetu Warszawskiego. Sprawozdanie z tego spotkania zostanie zamieszczone w „Palestrze”.

adw. Witold Bayer